

Suggesties partijprogramma's Tweede Kamerverkiezingen november 2023

Dat maatschappelijk verantwoord ondernemen in wereldwijde waardeketens wettelijk verplicht moet worden, daarover is iedereen het inmiddels eens. Na uitvoerige evaluatie van het IMVO-beleid kondigde het kabinet Rutte-III eind 2021 de invoering van wetgeving aan; vrijwillige beleidsinstrumenten brachten te weinig verbetering. In het coalitieakkoord van kabinet Rutte-IV werd afgesproken dat er IMVO-wetgeving in Nederland zou worden ingevoerd. De stap naar wetgeving is [langverwacht en urgent](#), maar is nog steeds niet gezet. De Nederlandse overheid dient met effectief beleid (wetgeving en andere instrumenten) ervoor te zorgen dat bedrijven zich middels gepaste zorgvuldigheid ofwel een 'due diligence-proces' houden aan de (in 2023 geactualiseerde) [OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen](#) (hierna: OESO-richtlijnen). Het MVO Platform doet hierbij suggesties hoe het MVO-beleid van een nieuw kabinet ervoor kan zorgen dat ondernemen met respect voor mens, dier, klimaat en milieu normaal wordt.

Voer IMVO-wetgeving in

Met een [wet](#) voor verantwoord ondernemen worden bedrijven verplicht mensenrechtenschendingen en klimaatschade in hun waardeketens, zoals dwangarbeid, ontbossing en discriminatie van vrouwelijke werknemers, te voorkomen en aan te pakken. Om tot wetgeving te komen die daadwerkelijk verschil maakt, is overeenstemming met het internationale normenkader, de OESO-richtlijnen, essentieel. Dit bevordert universele normen en schept ook duidelijkheid voor bedrijven. In de Tweede Kamer ligt sinds november 2022 een [goed doordacht en proportioneel](#) wetsvoorstel dat aansluit bij de OESO-richtlijnen en dat bedrijven verplicht om een klimaatplan op te stellen die voldoet aan het Klimaatakkoord. De EU werkt momenteel ook aan IMVO-wetgeving, maar uit onderzoek van het Nederlandse *Nationaal Contact Punt voor de OESO-richtlijnen* blijkt dat die op een tiental aspecten afwijkt van het OESO-normenkader en dat er ernstig afbreukrisico bestaat.

- ➔ **De Nederlandse overheid zorgt ervoor dat wetgeving voor verantwoord ondernemen in Nederland volledig in lijn is met de OESO-richtlijnen. Dit geldt ook voor implementatie van Europese wetgeving.**
- ➔ **Parallel aan de invoering van Europese due diligence-wetgeving zet de Nederlandse overheid in op internationaal bindende afspraken in het kader van de onderhandelingen voor een VN-verdrag 'mensenrechten en bedrijfsleven.' Zo ontstaat uiteindelijk een wereldwijd gelijk speelveld.**

Zorg ervoor dat *alle* bedrijven due diligence toepassen

De overheid stelde 10 jaar geleden tot doel dat 90% van de grootste Nederlandse bedrijven de OESO-richtlijnen onderschrijven in 2023. Het resultaat is vooralsnog slechts [35%](#). Het is tijd voor een nieuw doel en plan van aanpak om alle bedrijven te bewegen tot due diligence en waarin verschillende beleidsinstrumenten (en verschillende wettelijke verplichtingen zoals rapportage (CSRD) en ontbossing) elkaar versterken. Sectorale samenwerking is [in potentie een nuttig instrument](#) om het due diligence proces van bedrijven *multistakeholder* in te richten, sociale dialoog centraal te stellen en gezamenlijk impact te hebben. De overheid dient dan echter wel normen te stellen voor de ambitie en kwaliteit van de samenwerkingsinitiatieven te zorgen.

- ➔ **De regering stelt aan het begin van haar termijn een ambitieus doel voor de naleving van de OESO-richtlijnen vast.**
- ➔ **De overheid pakt de regie terug op sectorale samenwerking: de OESO-richtlijnen staan centraal, afspraken zijn bindend, er is transparantie over de due diligence-processen van deelnemende bedrijven en er wordt gestreefd naar hoge deelname van bedrijven uit risicosectoren (ten minste 50 procent).**

Maak van verantwoord *inkopen* de norm voor overheden

De overheid dient een voorbeeldfunctie te vervullen door via haar eigen inkoopbeleid een positieve prikkel te geven aan bedrijven die verantwoord ondernemen, bijvoorbeeld in aanbestedingen van laptops en telefoons, elektrische bedrijfsauto's of voedingsmiddelen. Slechts bij [2,5%](#) van de totale inkoop door Nederlandse overheden wordt aandacht besteed aan de OESO-richtlijnen, door toepassing van de zogeheten Internationale Sociale Voorwaarden (ISV). Ook is het huidige ISV-beleid zelf nog onvoldoende in lijn met de OESO-richtlijnen, [zie hier onze suggesties](#) voor verbetering.

- **Het kabinet brengt in 2024 het Maatschappelijk Verantwoord Inkoopbeleid (MVI) van de Nederlandse overheid in lijn met de OESO-richtlijnen.**
- **De Rijksoverheid zet het beleid voor MVI en de ISV in om koplopende bedrijven op het gebied van de OESO-richtlijnen te belonen.**
- **Het uitvragen van de naleving van de OESO-richtlijnen wordt verplicht voor alle Nederlandse overheden.**
- **Zodra IMVO-wetgeving is aangenomen wordt overtreding hiervan als uitsluitingsgrond voor overheidsinkoop opgenomen.**